NAVÝŠENIE KAPACITY
V DOBÝVACOM PRIESTORE ČAŇA A JEHO OKOLÍ

PRIMERANÉ HODNOTENIE VPLYVOV
NA ÚZEMIA SÚSTAVY NATURA 2000

Investor:

Danucem Slovensko a.s.
906 38 Rohožník

Zodpovedný riešiteľ:

RNDr. Mária Zuskinová, 034 95 Likavka 276 [redacted]
autorizovaná osoba podľa § 28a zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, zapísaná pod č. 02/2021 dňa 25. 11. 2021

Kolektív spracovateľov:

doc. Ing. Milan Novikmec, PhD.
prof. Ing. Slavomír Stašiov, PhD.
Ing. Andrea Diviaková, PhD.
Ing. Marek Svitok, PhD.

Likavka, august 2022

OBSAH

1	ÚVOD	**2**
2	VYHODNOTENIE PODKLADOV PRE PRIMERANÉ HODNOTENIE	**2**
3	POPIS POSTUPU PRI SPRACOVANÍ PRIMERANÉHO HODNOTENIA	**3**
4	INFORMÁCIE O PROJEKTE	**4**
4.1	Základné údaje o projekte	**4**
4.2	Údaje o vstupoch	**6**
4.3	Údaje o výstupoch	**7**
5	IDENTIFIKÁCIA DOTKNUTÝCH ÚZEMÍ SÚSTAVY NATURA 2000	**8**
6	HODNOTENIE VPLYVOV NA DOTKNUTÉ ÚZEMIA SÚSTAVY NATURA 2000	**13**
6.1	Identifikácia dotknutých predmetov ochrany	**13**
6.2	Hodnotenie vplyvov na dotknuté predmety ochrany	**15**
7	VYHODNOTENIE MOŽNÝCH KUMULATÍVNYCH VPLYVOV	**26**
8	VYHODNOTENIE VPLYVOV PROJEKTU NA INTEGRITU ÚZEMIA SÚSTAVY NATURA 2000	**27**
9	NÁVRH ZMIERŇUJÚCICH OPATRENÍ	**27**
10	ZÁVER	**28**
	POUŽITÉ ZDROJE ÚDAJOV	**29**

1. ÚVOD

Primerané hodnotenie vplyvov projektu „N*avýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaňa a jeho okolí"* na územia sústavy NATURA 2000 (ďalej len „primerané hodnotenie") je spracované v súlade s požiadavkou na primerané posúdenie vplyvu projektov a plánov na územia sústavy NATURA 2000 podľa čl. 6.3 a 6.4 smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (smernica o biotopoch).

Predmetom navrhovanej činnosti je realizácia projektu „N*avýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaňa a jeho okolí"* (ďalej len „Projekt Čaňa"). Investorom stavby je spoločnosť Danucem, a. s., 906 38 Rohožník. Projekt Čaňa je predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon 24/2006"). Primerané hodnotenie je spracované na základe objednávky spoločnosti INECO, s.r.o., Mladých budovateľov 2, 974 11 Banská Bystrica ako spracovateľa správy o hodnotení v zmysle špecifickej požiadavky č. 2.2.13. rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti „*Navýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaňa a jeho okolí",* ktorý určilo Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR") listom č. 6036/2021-1.7/dh, 26128/2021, 26130/2021-int. zo dňa 13. 5. 2021.

2. VYHODNOTENIE PODKLADOV PRE PRIMERANÉ HODNOTENIE

Všetky podklady, dokumenty, literatúra a iné zdroje použité pri spracovaní tohto primeraného hodnotenia sú uvedené v príslušnej časti č. *10. Použité zdroje údajov*.

Údaje o umiestnení, technickom a technologickom riešení, vstupoch a výstupoch Projektu Čaňa pre potreby primeraného hodnotenia boli získané z podkladov, ktoré dodal objednávateľ (zámer navrhovanej činnosti, rozpracovaná správa o hodnotení navrhovanej činnosti, podrobné mapové podklady a GIS vrstva posudzovaných variantov). Predpokladané vplyvy boli identifikované na základe vstupov a výstupov Projektu Čaňa, ktoré vyplynuli z predložených podkladov objednávateľa. Identifikácia dotknutých lokalít sústavy NATURA 2000 vyplynula z umiestnenia lokality vo vzťahu k chráneným vtáčím územiam (ďalej len „CHVU") a územiam európskeho významu (ďalej len „UEV"). Zdrojom údajov o územiach Natura 2000 a ich predmete ochrany pre identifikáciu dotknutých území boli Výnos MŽP SR, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu na Slovensku, následné uznesenia vlády k doplnkom národného zoznamu území európskeho významu, štandardné dátové formuláre (ďalej len „SDF"), vyhlášky MŽP SR, ktorými sa vyhlasujú chránené vtáčie územia. Podkladom pre identifikáciu výskytu predmetov ochrany v dotknutom území boli dáta informačného a monitorovacieho systému a databáz Štátnej ochrany prírody SR (ďalej len „ŠOP SR"), publikácií a dokumentov dostupných na http://www.sopsr.sk/natura/, odbornej literatúry a i. doplnené o výsledky a zistenia z podrobného terénneho prieskumu vykonaného na lokalite pre potreby tohto primeraného hodnotenia.

Pre posúdenie kumulatívneho vplyvu na územia Natura 2000 bol ako zdroj údajov využitý informačný systém EIA/SEA.

3. OPIS POSTUPU PRI SPRACOVANÍ PRIMERANÉHO HODNOTENIA

Primerané hodnotenie Projektu Most Podsuchá je spracované v zmysle príručky: Metodika hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy NATURA 2000 v Slovenskej republike, ŠOP SR, Banská Bystrica, aktualizované znenie, 2016 (ďalej len „metodika“).

Primárnym podkladom pre spracovanie primeraného hodnotenia boli cielené terénne prieskumy biotopov a druhov na lokalite so zreteľom na predmety ochrany potenciálne dotknutých lokalít Natura 2000. Prieskum bol realizovaný kolektívom odborníkov príslušného zamerania. Jeho metodika a výsledky sú zhrnuté v Správe z botanického a zoologického prieskumu územia dotknutého činnosťou „Navýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaňa a jeho okolí“ (august 2022), ktorá je prílohou správy o hodnotení navrhovanej činnosti.

Ornitologický prieskum bol vykonaný počas piatich päťdňových návštev územia, ktorých začiatok bol v dňoch 25. 3., 12. 4., 25. 5., 25. 6. a 19. 7. 2022. Termíny terénnych prác boli určené tak, aby bolo možné čo najspoľahlivejšie zachytiť výskyt kritériových druhov SKCHVU009 Košická kotlina v území a súčasne aby bol získaný čo najkomplexnejší prehľad o ornitocenózach riešeného územia. Pri výskume vtáctva bola použitá líniová metóda a priame pozorovanie. Získané údaje o ornitocenózach a výskyte kritériových druhov boli konfrontované so záznamami z ornitologických databáz a odbornej literatúry. Ornitologický prieskum bol vykonávaný na celej ploche dobývacieho priestoru Čaňa a na celej ploche ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov.

Potenciálny výskyt obojživelníkov, ktoré sú predmetom ochrany v SKUEV0944 Hornádske meandre, bol v teréne sledovaný počas návštev zameraných na ornitologický prieskum. Výskyt jednotlivých druhov bol sledovaný priamym pozorovaním a sledovaním hlasových prejavov. Prieskum výskytu obojživelníkov bol realizovaný na ploche dobývacieho priestoru Čaňa a na území ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov.

Dotknuté druhy vtákov v rámci identifikovaného dotknutého územia SKCHVU009 Košická kotlina a potenciálny dopad boli určené na základe kritérií:

- viazanosť druhu (generačná, topická, trofická, migračná) na časť územia CHVU v dosahu predpokladaných vplyvov – výskyt zásadných miest z hľadiska biológie druhu,
- citlivosť druhu na predpokladané vplyvy,
- mobilita druhu.

Výsledok identifikácie je uvedený v tabuľkovom prehľade, kde sa uvádza pre každý druh možnosť ovplyvnenia heslom *áno/nie* a zdôvodnenie na základe posúdenia podľa zvolených kritérií.

Ďalšie posúdenie sa vzťahuje na druhy, ktoré boli identifikované ako dotknuté vstupmi a výstupmi Projektu Čaňa. Pre dotknuté druhy bolo vykonané aj hodnotenie vplyvu na určené ciele ochrany v zmysle Programu starostlivosti o dotknuté CHVU.

Výsledný vplyv bol vyhodnotený z hľadiska významnosti pre každý dotknutý predmet ochrany s použitím nasledovnej stupnice a kritérií odporúčaných metodikou:

číselná hodnota	*významnosť vplyvu*	*popis významnosti vplyvu*
- 2	významný	Nepriaznivý vplyv na integritu územia podľa čl. 6.3 smernice o biotopoch.

	negatívny vplyv	Významný rušivý až likvidačný vplyv na biotop alebo populáciu druhu, alebo ich podstatnú časť; významné narušenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, významný zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu. Vylučuje schválenie projektu.
- 1	mierne negatívny vplyv	Mierny, nevýznamný negatívny vplyv. Mierne rušivý vplyv na biotop či populáciu druhu; mierne narušenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, okrajový zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu. Možno ho zmierniť alebo vylúčiť navrhnutými zmierňujúcimi opatreniami. Nevylučuje schválenie projektu.
0	nulový vplyv	Žiadny preukázateľný vplyv.
+ 1	mierne pozitívny vplyv	Mierne priaznivý vplyv na biotop alebo populáciu druhu, mierne zlepšenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, mierne priaznivý zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu.
+ 2	významný pozitívny vplyv	Významný priaznivý vplyv na biotop alebo populáciu druhu, významné zlepšenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, významný priaznivý zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu.

4. INFORMÁCIE O PROJEKTE

4.1. Základné údaje o projekte

4.1.1. Lokalizácia projektu

Kraj: Košický
Okres: Košice – okolie
Obec: Čaňa, Geča, Kokšov-Bakša, Nižná Myšľa, Valaliky
Katastrálne územie: Čaňa, Geča, Kokšov Bakša, Nižná Myšľa, Valaliky

Dobývací priestor Čaňa sa nachádza približne 11 km juho-juhovýchodne od centra mesta Košice. Pozemky určené na ťažbu ležia mimo zastavaného územia okolitých obcí. Záujmové územie, na ktorom sa má vykonávať navrhovaná činnosť ťažba štrkopieskov je tvorené hranicou dobývacieho priestoru Čaňa (ďalej len "DP Čaňa") a hranicou ložiska nevyhradeného nerastu štrkopieskov (ďalej len „LNN Čaňa"). Spolu má výmeru cca 780 ha.

4.1.2. Stručný popis technického a technologického riešenia

Súčasný stav

Súčasný rozsah povolenej ťažby v DP Čaňa je 500 tis. t/rok. Doterajšou banskou činnosťou bola v území vytvorená vodná plocha o výmere 173 ha. Túto plochu tvorí tzv. veľké jazero (164 ha), na severe sa nachádza malá vytvorená malá 1 ha vodná plocha a v južnej časti dobývacieho priestoru Čaňa sa nachádza samostatne oddelená časť vodnej plochy s výmerou 8 ha. Vyťažená surovina sa spracováva v existujúcej prevádzke štrkovne Geča na západnom okraji DP Čaňa.

Navrhovaný stav

Predmetom zmeny navrhovanej činnosti je navýšenie súčasného objemu ťažby z 500 tis. t/rok na 800 tis. t/rok. Navrhujú sa dva realizačné varianty riešenia, sú znázornené na obr. 1.

Variant 1

Variant 1 predpokladá zvýšenie objemu ročnej ťažby, ktorá sa bude realizovať v rámci celej plochy DP Čaňa aj plochy LNN Čaňa, t. j. na celkovej ploche cca 780 ha. Konečná výmera vodnej plochy sa predpokladá v rozsahu 447 ha a 262 ha je predpokladaná výmera plôch, kde bude vykonaná spätná rekultivácia a obnova poľnohospodárskej pôdy. Ročný záber pozemkov na ťažbu je 7,5 ha, spätná rekultivácia z ložiska sa plánuje 2 ha/rok, spätná rekultivácia z iných zdrojov 1,7 ha/rok. Predpokladaný časový horizont vyťaženia ložiska je 71 rokov. Spracovanie suroviny bude prebiehať v existujúcej výrobni Geča.

Variant 2

Variant 2 predpokladá zvýšenie objemu ročnej ťažby v rovnakom rozsahu, dobývanie ale bude prebiehať na menšej ploche LNN Čaňa s vylúčením územia SKCHVU009 Košická kotlina, t. j. na celkovej ploche 445 ha. Z toho 312 ha je predpokladaná výmera vodnej plochy a 262 ha je predpokladaná výmera plôch, kde bude vykonaná spätná rekultivácia a obnova poľnohospodárskej pôdy. Ročný záber pozemkov na ťažbu je 7,5 ha, spätná rekultivácia z ložiska sa plánuje 2 ha/rok, spätná rekultivácia z iných zdrojov 1,7 ha/rok. Predpokladaný časový horizont vyťaženia ložiska je 36 rokov. Spracovanie suroviny bude prebiehať v existujúcej výrobni Geča.

Samotné dobývanie je plánované u oboch variantov rovnako prostredníctvom troch postupov:

- ťažba z povrchu za použitia strojných zariadení (vykonáva sa metódou stenového lomu s postupom banskej činnosti do poľa)
- ťažba z vody plávajúcimi strojmi (dobývanie povrchovým spôsobom pomocou plávajúceho korčekového rýpadla a s následným premiestnením vyťaženej suroviny k úpravárenskej linke k finálnemu spracovaniu)
- ťažba z povrchu ručným náradím (dobývanie povrchovým spôsobom za použitia ručného náradia)

Spätná rekultivácia, ktorou bude obnovená poľnohospodárska pôda, sa predpokladá u oboch variantov z dvoch zdrojov:

- rekultivácia z vlastných zdrojov ložiska - prebytočná zemina v podobe skrývky, nadložných vrstiev zeminy a ílovitých polôh vyseparovaných v rámci výrobného procesu sa použije na rekultiváciu ložiska v miestach, kde boli zásoby už v minulosti vyťažené;
- rekultivácia z iných zdrojov – bude dovezená neznečistená zemina a vhodné zhodnotiteľné odpady z iných zdrojov a použitá na zasýpanie a rekultivačné práce v rámci ložiska.

Vlastnú rekultiváciu tvorí:

- technická rekultivácia - naloženie, preprava, vykládka, rozhŕňanie a hutnenie zeminy určenej na zásyp a rozhrnutie ornice;
- biologická rekultivácia - kyprenie, hnojenie organickými a minerálnymi hnojivami, výsev plodín, zelené hnojenie, agrotechnické opatrenia na poľnohospodárskej pôde, podpora sukcesného vývoja na brehoch vodnej plochy, výsadba drevín.

4.1.3. Predpokladaný termín realizácie

Dobývací priestor bol určený v roku 1978. Odvtedy sa ťažba vykonáva až dodnes. Pri predpokladanom ročnom objeme ťažby 800 000 ton a ťažiteľných zásobách 56,8 mil. t je časový horizont vyťaženia ložiska 71 rokov vo variante 1 a cca 36 rokov pri variante 2.

4.1.4. Predpokladané cezhraničné vplyvy

Najbližšia štátna hranica a územie iného štátu (Maďarsko) sa nachádza cca 5,5 km južne od riešeného územia. Významnejšie cezhraničné vplyvy sa u posudzovaného projektu neočakávajú.

4.2. Údaje o vstupoch

4.2.1. Záber pôdy

Ročný záber pôdy je rovnaký pre oba varianty, predstavuje 7,5 ha. Vzťahuje sa na poľnohospodársku pôdu prevažne ornú pôdu. Približne v rozsahu polovice ročného záberu bude priebežne realizovaná spätná rekultivácia a obnova poľnohospodárskej pôdy (3,7 ha/rok). Varianty sa líšia celkovým rozsahom záberu po ukončení dobývania, t.j. v horizonte vyťaženia ložiska:
variant 1 - záber 532 ha, rekultivácia 262 ha, zvyšok vodná plocha
variant 2 – záber 270 ha, rekultivácia 133 ha, zvyšok vodná plocha

Zariadenie staveniska bude riešené na existujúcich spevnených a zastavaných plochách, nevyžadujú dočasný záber pôdy.

Záber pôdy je vyhodnotený ako relevantný vstup pre posúdenie dopadu na lokality Natura 2000.

4.2.2. Nároky na odber vody

Zvýšenie potreby pitnej vody spojené s Projektom Čaňa je riešené z verejných zdrojov, využíva existujúcu infraštruktúru. Na technologické účely sa využíva voda z jazier v priestore ložiska. Nároky na iné zdroje vody sa nepredpokladajú. Ročná spotreba vody je rovnaká pre oba varianty, líši sa celková spotreba po konečnom vyťažení ložiska.

Závery hydrogeologického posudku (GEOTON s.r.o. Košice, marec 2020), ktorý bol spracovaný pre potreby posudzovania Projektu Čaňa, konštatujú ustálený režim hladín podzemných vôd a hladiny povrchových vôd v toku Hornád v súvislosti s odkrývaním hladiny podzemnej vody ťažbou a súčasným zasýpaním časti už vyťažených plôch. Z posudku vyplýva, že tok pôsobí pri nízkych a priemerných stavoch ako drén, takže k zníženiu jeho prietokov odkrytím podzemnej vody v náplavoch nedochádza. Vzhľadom k tomu tento vstup nie je podstatný pre hodnotenie vplyvu na lokality Natura 2000.

4.2.3. Nároky na suroviny a energie

Pre potreby Projektu Čaňa sa počíta so zvýšením spotreby prevádzkových pomocných látok a energií (elektrická energia, plyn) bez zmeny infraštruktúry a ich zdrojov. Pre potrebu spätnej rekultivácie sa zvýši súčasná potreba rekultivačných materiálov, ktoré vznikajú pri ťažobnej činnosti v mieste dobývania vrátane nezávadných odpadov z iných zdrojov (zemina a kamenivo, výkopová zemina, odpadový štrk, piesok, íly a pod.). Ročná potreba rekultivačných materiálov bude rovnaká u oboch variantov, u variantu 1 sa počíta s vyšším celkovým objemom.

Tento vstup nie je relevantný pre primerané hodnotenie, ďalej sa neposudzuje.

4.2.4. Nároky na dopravnú a inú infraštruktúru

Doprava suroviny v rámci ťažobne prebieha dvomi spôsobmi – po vodnej ploche do prístavu pri štrkovni Geča alebo pozemnou dopravou po účelových vnútroareálových komunikáciách, resp. kombinuje oba spôsoby.

Preprava finálneho produktu z výrobne a dovoz rekultivačného materiálu do ťažobne prebieha po existujúcich verejných komunikáciách – cestách 3. triedy v obci Geča a Čaňa s napojením na cestu R4 v smere na Košice a Rožňavu. Vplyvom Projektu Čaňa sa predpokladá nárast nákladnej dopravy o cca 2 prejazdy za hodinu, čo platí pre oba varianty.

Vlastné nároky na dopravu nie sú považované za relevantný vstup pre hodnotenia primeraného hodnotenia. Predmetom hodnotenia sú súvisiace vplyvy spojené s nákladnou dopravou (hluk, emisie) popísané v časti 4.3.

4.3. Údaje o výstupoch

4.3.1. Zdroje znečisťovania ovzdušia

Na znečisťovaní ovzdušia výfukovými plynmi a sekundárnou prašnosťou v rámci ťažobne sa podieľajú: plošné stacionárne zdroje (ťažba z povrchu, depónie finálneho výrobku, miesta spätného zásypu) a mobilné zdroje (nákladná/lodná doprava vyťaženej suroviny a rekultivačného materiálu).

Preferovaný je mokrý spôsob ťažby plávajúcimi strojmi, ktorý bráni uvoľňovaniu prachových emisií.

V dôsledku Projektu Čaňa budú pôsobiť rovnaké zdroje ako doteraz, navýšenie emisnej záťaže bude rovnaké u oboch variantov a bude pôsobiť dlhodobo, v prípade variantu 1 dlhšie.

Tento vstup možno považovať za relevantný z hľadiska vplyvu na predmet ochrany lokalít sústavy Natura 2000.

4.3.2. Odpadové vody

Splaškové vody sú v súčasnosti odvádzané do obecnej verejnej kanalizácie s čistením v ČOV, v dôsledku Projektu Čaňa sa situácia nezmení.

Banské vody z ťažobne, ktoré sa využívajú ako technologická voda pre výrobnú linku (úprava suroviny), sa vypúšťajú po použití, čistení a filtrácii späť do jazier v rámci ťažobne, nie sú odvádzané mimo lokalitu. Ako potenciálne riziko nemožno vylúčiť

prípadné havarijné znečistenie odkrytých podzemných vôd z ťažobných strojov a dopravných zariadení.

Z dôvodu potenciálneho rizika znečistenia je tento výstup zahrnutý do ďalších posúdení primeraného hodnotenia.

4.3.3. Odpady

Zvýšenie ťažby bude spojené s produkciou rovnakých druhov odpadu, ako je tomu v súčasnosti, zvýši sa objem ročnej produkcie rovnako u oboch variantov. Variant 1 vyprodukuje väčšie celkové množstvo odpadov.

Produkcia odpadov nie je relevantný výstup pre ďalšie posúdenia.

4.3.4. Hluk, vibrácie, žiarenie

Pri ťažbe v DP Čaňa pochádzajú emisie hluku a vibrácií z nasledovných bodových a líniových zdrojov:

- ťažobné stroje (plávajúca technológia, ťažba z povrchu),
- úprava vyťaženého materiálu v štrkovni (drviče, triediče a pod.),
- doprava (dopravníky, tlačný čln, nákladné vozidlá).

Rovnaké zdroje budú pôsobiť aj po navýšení ťažby vo vyššej kapacite. Najväčším zdrojom hluku je už existujúca štrkovňa Geča v západnej časti DP, umiestnenie ostatných zdrojov sa bude meniť v priestore podľa aktuálnej lokalizácie ťažby. Podľa výsledkov hlukovej štúdie nedôjde k prekročeniu prípustných limitov pre obytné územia pri dodržaní odstupových vzdialeností (235 až 350 m).

Nepredpokladajú sa zdroje žiarenia a fyzikálnych polí.

Hluk ako výstup je zahrnutý do podrobnejšieho posúdenia v rámci tohto primeraného hodnotenia.

5. IDENTIFIKÁCIA DOTKNUTÝCH ÚZEMÍ SÚSTAVY NATURA 2000

Na základe analýzy vstupov a výstupov Projektu Čaňa možno vyhodnotiť nasledovné vplyvy, ktoré sú relevantné pre identifikáciu dotknutých území Natura 2000:

- priamy záber biotopov a biotopov druhov pri ťažobnej činnosti,
- ovplyvnenie biotopov a druhov imisnou záťažou z ťažby a dopravy,
- rušivé vplyvy na druhy v čase vykonávania ťažby,
- riziko ovplyvnenia biotopov a biotopov druhov potenciálnym havarijným znečistením odkrytých podzemných vôd,
- riziko ovplyvnenia biotopov a biotopov druhov šírením neofytov.

Pri hodnotení sa prihliada na nasledovné:

- v území nepribudnú nové zdroje vplyvov, zdroje (štrkovňa, postupujúca ťažba, dopravné trasy) sú v území už dlhodobo prítomné a budú pokračovať (variant 0);
- bodové a plošné zdroje vplyvov sa neuplatňujú v celom priestore DP a LNN súčasne; pôsobia lokálne v mieste aktuálne prebiehajúcej ťažby, mimo neho pôsobia vplyvy súčasných a obnovených činností (poľnohospodárstvo, rekreačné využitie vodných plôch a pod.)
- súbežne so záberom pôdy prebieha aj spätná rekultivácia na cca polovici plôch zabratých v priebehu roka;

- varianty 1 a 2 sa nelíšia charakterom a intenzitou vplyvov, ale dĺžkou pôsobenia a priestorovým dosahom.

  Pre identifikáciu dotknutých území boli použité nasledovné kritériá:
- vzdialenosť od lokality Projektu Čaňa (do úvahy sa berie vzdialenosť od hranice DP Čaňa, resp. LNN Čaňa, nakoľko vzdialenosť od aktuálneho zdroja vplyvu v rámci lokality sa s postupom ťažby mení)
- dosah priamych a nepriamych vplyvov na predmety ochrany,
- ekologické väzby predmetov ochrany na riešené územie.

Tab. č. 1.: Identifikácia dotknutých území sústavy NATURA 2000

kód / názov územia	***vzdialenosť Projektu Čaňa (hranice DP/LNN) od najbližšej hranice CHU (v m)***			***možnosť ovplyvnenia***	***dotknuté územie***
	variant 0	***variant 1***	***variant 2***		
SKCHVU009 Košická kotlina	lokalita zasahuje do CHVU	rozšírenie oproti variantu 0 zasahuje do CHVU	rozšírenie oproti variantu 0 nezasahuje do CHVU	Vo všetkých variantoch Projektu sa predpokladá strata a narušenie biotopov vtákov z predmetu ochrany v rámci CHVU a strata a narušenie biotopov, ktoré využívajú vtáky z predmetu ochrany mimo územia CHVU. Variant 1 Projektu predpokladá väčší záber biotopov vtákov na území CHVU.	áno
SKCHVU025 Slanské vrchy	1700	1700	1700	CHVU Slanské vrchy nadväzuje na východe na CHVU Košická kotlina. Vzhľadom na vzdialenosť, rozsah a umiestnenie vplyvov Projektu je vylúčené ovplyvnenie hniezdnych teritórií druhov z predmetu ochrany v rámci CHVU. Projekt nespôsobí stratu a narušenie potravných a migračných biotopov vtákov z predmetu ochrany mimo územia CHVU - potravné biotopy budú dotknuté u tých druhov, ktoré sú predmetom ochrany aj v dotknutom CHVU Košická kotlina, vplyv sa teda hodnotí v rámci územia CHVU Košická kotlina. Platí pre všetky varianty.	nie
SKUEV0944 Hornádske meandre	1500	1500	1500	Predmetom ochrany sú 3 typy biotopov, 2 druhy obojživelníkov a 7 druhov rýb viazaných na vodný tok Hornádu južne od riešeného územia. Vzhľadom na vzdialenosť od lokality Projektu je vylúčená priama likvidácia a narušenie biotopov a biotopov druhov v rámci UEV. Predmet ochrany UEV nemá priamu ekologickú väzbu na lokalitu Projektu. Z hydrogeologického posudku (GEOTON s.r.o. 2020) vyplýva, že Projekt nemá negatívny vplyv na prietokové pomery Hornádu, kvantitatívne nebude biotop	nie

				druhov z predmetu ochrany dotknutý. Možné znečistenie odkrytých podzemných vôd Projektom má charakter lokálneho potenciálneho (havarijného) rizika, nie je predpoklad, že priesakmi dôjde k zhoršeniu kvality biotopu s možným vplyvom na predmet ochrany. To platí pre všetky varianty.	
SKUEV0935 Haništiansky les	6500	5800	5800	Predmetom ochrany je 1 biotop a 1 druh. Vzhľadom na vzdialenosť od lokality Projektu je vylúčené priame narušenie biotopov a biotopov druhov v rámci UEV. Vzhľadom na absenciu ekologickej väzby predmetov ochrany na lokalitu Projektu nie je predpoklad nepriameho ovplyvnenia druhov výstupmi Projektu. Platí pre všetky varianty.	nie
SKUEV0327 Milič	4000	3800	4000	Predmetom ochrany je 13 typov biotopov a 16 druhov. Vzhľadom na vzdialenosť od lokality Projektu je vylúčené priame narušenie biotopov a biotopov druhov v rámci UEV. Vzhľadom na absenciu priamej ekologickej väzby predmetov ochrany na lokalitu Projektu nie je predpoklad nepriameho ovplyvnenia druhov výstupmi Projektu. Platí pre všetky varianty.	nie
SKUEV0326 Strahuľka	7200	6000	7200	Predmetom ochrany je 11 typov biotopov a 12 druhov. Vzhľadom na vzdialenosť od lokality Projektu je vylúčené priame narušenie biotopov a biotopov druhov v rámci UEV. Vzhľadom na absenciu ekologickej väzby predmetov ochrany na lokalitu Projektu nie je predpoklad nepriameho ovplyvnenia druhov výstupmi Projektu. Platí pre všetky varianty.	nie

Okrem chránených území zaradených do európskej siete Natura 2000 sa v blízkosti lokality Projektu Čaňa nachádzajú aj navrhované územia európskeho významu (C+ etapa návrh):

- SKUEV4010 Dolný tok Hornádu
- SKUEV4009 Dolný tok Oľšavy
- SKUEV4007 Dolný tok Torysy.

Návrh uvedených lokalít vyplýva z Doplnku národného zoznamu území európskeho významu schváleného uznesením Vlády SR č. 454/2022. Uvedené lokality neboli v čase spracovania tohto primeraného hodnotenia ešte zaradené do európskej sústavy Natura 2000 a neboli dostupné ani relevantné dáta o predmetoch ochrany, pre úplnosť sú však zahrnuté do identifikácie dotknutých území v rámci tohto primeraného hodnotenia v zmysle údajov predmetného Doplnku národného zoznamu území európskeho významu.

Tab. č. 2.: Identifikácia dotknutých navrhovaných území Natura 2000

kód / názov územia	***vzdialenosť Projektu Čaňa (hranice DP/LNN) od najbližšej hranice nUEV (v m)***			***možnosť ovplyvnenia***	***dotknuté územie***
	variant 0	***variant 1***	***variant 2***		
SKUEV4010 Dolný tok Hornádu - návrh	150	70	150	Predmetom ochrany UEV je 8 druhov rýb viazaných na reofilné prostredie toku Hornád. Realizáciou Projektu nedôjde k likvidácii a zásahu do biotopov druhov z predmetu ochrany v rámci UEV ani k ovplyvneniu vhodných biotopov mimo UEV. Predmety ochrany nemajú priamu ekologickú väzbu na lokalitu Projektu. Z hydrogeologického posudku (GEOTON s.r.o. 2020) vyplýva, že Projekt nemá negatívny vplyv na prietokové pomery Hornádu, kvantitatívne nebude biotop druhov z predmetu ochrany dotknutý. Možné znečistenie odkrytých podzemných vôd Projektom má charakter lokálneho potenciálneho (havarijného) rizika, nie je predpoklad trvalého a významného zhoršenia kvality biotopu priesakmi do povrchových vôd s možným vplyvom na predmet ochrany. To platí pre všetky varianty.	nie
SKUEV4009 Dolný tok Oľšavy - návrh	500	500	500	Predmetom ochrany UEV je 1 druh bezstavovca a 6 druhov rýb viazaných na reofilné prostredie vodného toku Oľšavy (prítok Hornádu). Vzhľadom na vzdialenosť realizáciou Projektu nedôjde k likvidácii a zásahu do biotopov druhov z predmetu ochrany v rámci UEV. Predmety ochrany nemajú priamu ekologickú väzbu na lokalitu Projektu, nepriame kvantitatívne a kvalitatívne ovplyvnenie vodného prostredia Oľšavy ako biotopu druhov z predmetu ochrany nie je predpokladané. To platí pre všetky varianty.	nie
SKUEV4007 Dolný tok Torysy - návrh	1700	300	1500	Predmetom ochrany UEV je 5 druhov rýb viazaných na reofilné prostredie vodného toku Torysy (prítok Hornádu). Vzhľadom na vzdialenosť realizáciou Projektu nedôjde k likvidácii a zásahu do biotopov druhov z predmetu ochrany v rámci UEV. Predmety ochrany nemajú priamu ekologickú väzbu na lokalitu Projektu, nepriame kvantitatívne a kvalitatívne ovplyvnenie vodného prostredia Torysy ako biotopu druhov z predmetu ochrany nie je predpokladané. To platí pre všetky varianty.	nie

Ako dotknuté územie Natura 2000 bolo identifikované chránené vtáčie územie SKCHVU009 Košická kotlina (ďalej len „CHVU Košická kotlina“), ktoré je predmetom ďalších hodnotení.

Obr. 1. Znázornenie jednotlivých variantov riešenia Projektu Čaňa vo vzťahu k najbližším územiam európskej siete Natura 2000

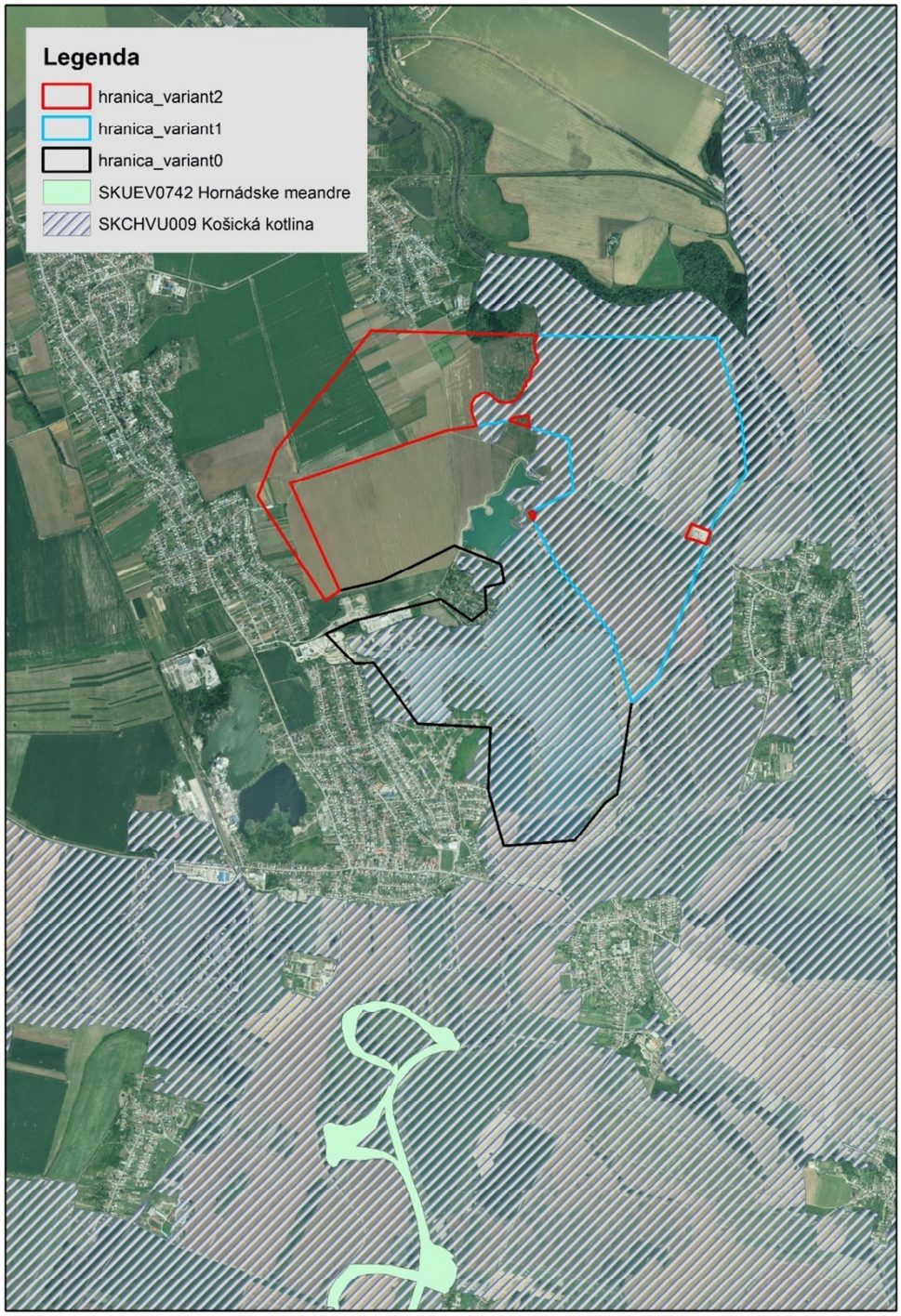

6. HODNOTENIE VPLYVOV NA DOTKNUTÉ ÚZEMIA SÚSTAVY NATURA 2000

Chránené vtáčie územie SKCHVU009 Košická kotlina

CHVU Košická kotlina bolo vyhlásené Vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 22/2008 Z. z. zo 7. 1. 2008. Celková rozloha CHVÚ Košická kotlina stanovená vyhláškou je 17354,31 ha. Spracovávaná výmera na základe vrstvy GIS ŠOPSR je 17968,5 ha. V roku 2018 bol spracovaný Program starostlivosti o chránené vtáčie územie Košická kotlina na roky 2018 – 2045 (ŠOP SR, 2018). CHVÚ Košická kotlina leží v katastrálnych územiach Belža, Bočiar, Buzica, Byster, Cestice, Čaňa, Geča, Gyňov, Haniska, Chym, Kechnec, Komárovce, Košická Polianka, Milhosť, Nižná Hutka, Nižná Myšľa, Nižný Čaj, Nižný Lánec, Olšovany, Perín, Seňa, Skároš, Sokoľany, Trstené pri Hornáde, Veľká Ida, Vyšný Čaj, Vyšný Lánec, Ždaňa a v okrese Košice II v katastrálnom území Železiarne.

Územie CHVÚ Košická kotlina tvorí väčšinou poľnohospodársky využívaná pôda (viac než 80 % územia) s remízkami, vetrolamami a v menšej miere zastúpenými lesnými porastmi. Dôležitým krajinným prvkom územia sú brehové porasty a fragmenty lužných lesov pozdĺž vodných tokov (najmä rieka Hornád).

Územie bolo vyhlásené na zabezpečene priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov: sokola rároha, sovy dlhochvostej, ďatľa hnedkavého, bociana bieleho, prepelice poľnej, orla kráľovského a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Košická kotlina patrí medzi päť najvýznamnejších území pre hniezdenie sokola rároha a orla kráľovského na Slovensku. Ide tak o ochranu kľúčového územia pre druhy, u ktorých v ochrane hrá Slovensko najvýznamnejšiu rolu, keďže u nás hniezdi v Európskej únii ich druhá najväčšia populácia po Maďarsku. Ostatné druhy sú predmetmi ochrany v území z dôvodu, že ich populácie tu presahujú 1 % ich celkovej národnej populácie (ŠOP SR, 2015).

CHVÚ Košická kotlina zasahuje do riešeného územia, v závislosti od jednotlivých variantov, podľa znázornenia na obr. 1.

6.1. Identifikácia dotknutých predmetov ochrany

Predmetom ochrany v SKCHVU009 Košická kotlina sú druhy sokol rároh (*Falco cherrug*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), orol kráľovský (*Aquila heliaca*).

Tab. 3: *Možnosť ovplyvnenia druhov, ktoré sú predmetom ochrany SKCHU009 Košická kotlina*

Druh	**Možnosť vplyvu**	**Typ vplyvu**	**Komentár**
sokol hároh (*Falco cherrug*)	áno	nepriamy	Výskyt druhu nebol pri ornitologickom prieskume zaznamenaný. Najbližšie známe hniezdenie je z oblasti vzdialenej cca 5,5 km juhozápadne od záujmového územia (ŠOPSR). Projekt bude mať za následok zníženie potenciálnej plochy biotopu loviska, ktorým je otvorená poľnohospodárska krajina v rámci lokality Projektu, a rušivé vplyvy na druh v čase využívania lovísk v bezprostrednej blízkosti zdrojov (ťažba, doprava).
sova dlhochvostá (*Strix uralensis*)	nie	–	V záujmovom území sa nenachádzajú vhodné biotopy pre hniezdenie druhu. Druh nebol počas ornitologického prieskumu v území zaznamenaný a ani tu nie je predpoklad jeho výskytu. Informácie o výskyte tohto druhu v blízkosti záujmového územia neboli získané ani kontrolou údajov v databáze Aves ani konzultáciou s pracovníkmi ŠOP SR RCOP Prešov. Vplyv realizácie Projektu na druh sa nepredpokladá.
ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*)	nie	-	Výskyt druhu bol pri ornitologickom prieskume územia zaznamenaný. Hniezdenie potvrdené nebolo. Z územia pochádza aj niekoľko záznamov jeho výskytu v databáze Aves. Keďže tento druh využíva na hniezdenie najmä záhrady, sady a podobné typy biotopov, Projekt pravdepodobne nebude mať negatívny vplyv na populáciu druhu v rámci CHVÚ.
bocian biely (*Ciconia ciconia*)	áno	nepriamy	Výskyt druhu bol pri ornitologickom prieskume zaznamenaný počas zberu potravy roztrúsene na ploche dobývacieho priestoru a v jeho okolí. Hniezdenie bolo v čase prieskumu zaznamenané v počte tri páry mimo lokality Projektu (obr. 2). Projekt bude znamenať zníženie potenciálnej plochy biotopu, ktorú jedince druhu v súčasnosti využívajú na zber potravy.
prepelica poľná (*Coturnix coturnix*)	áno	nepriamy	Výskyt druhu bol pri ornitologickom prieskume zaznamenaný na základe hlasových prejavov. O hniezdení druhu v záujmovom území nie sú dostupné informácie. Projekt bude mať za následok pravdepodobne zníženie rozlohy potenciálnych hniezdnych aj potravných biotopov druhu – polí, prípadne neúžitkov.
orol kráľovský (*Aquila heliaca*)	áno	nepriamy	Pri ornitologickom prieskume nebol výskyt tohto druhu na území dobývacieho priestoru a jeho blízkeho okolia zaznamenaný. Najbližšie hniezdenie je uvádzané z lokality vzdialenej cca 3 km juhozápadne (ŠOP SR). Na základe záznamov v databáze Aves možno predpokladať, že záujmové územie je využívané druhom ako lovisko. Projekt spôsobí záber časti lovného biotopu a rušivé vplyvy v čase využívania lovísk v bezprostrednej blízkosti zdrojov (ťažba, doprava).

6.2. Hodnotenie vplyvov na dotknuté predmety ochrany

V rámci identifikácie dotknutých predmetov ochrany CHVU Košická kotlina v časti 6.1. primeraného hodnotenia boli vyhodnotené ako dotknuté štyri druhy vtákov, ktoré môžu byť potenciálne ovplyvnené vstupmi a výstupmi realizácie Projektu Čaňa a vyžadujú bližšiu analýzu očakávaného vplyvu a jeho významnosti vrátane vplyvu na ciele ochrany druhu v CHVU Košická kotlina.

6.2.1. Vyhodnotenie vplyvov na druh sokol rároh (*Falco cherrug*)

Tab. č. 4: Vyhodnotenie vplyvov na druh sokol rároh (Falco cherrug)

Charakteristika druhu, ekologické nároky	Sokol rároh palearktický druh, ktorý je rozšírený od Mongolska a Tibetu až po Irán a centrálne Turecko a vyskytuje sa tiež stepných a lesostepných oblastiach južného Ruska a Ukrajiny. V Európe je rozšírený najmä v jej východnej časti (napr. v Moldavsku, Bulharsku, Rumunsku, Chorvátsku, Maďarsku, Rakúsku, Českej republike a na Slovensku. U nás sa vyskytuje v juhozápadnej a východnej časti krajiny. Na Slovensku obýva otvorené nížiny a pahorkatiny do 800 m n. m. V súčasnosti u nás hniezdi viac ako 40 párov. Je to sťahovavý druh, čiastočne sťahovavý, ale aj stály. Naše populácie zimujú na rozsiahlom území od svojich hniezdísk až po Stredozemné more, zriedkavo prelietavajú aj do severnej Afriky. V súčasnosti hniezdi väčšia časť našej populácie v búdkach inštalovaných na stĺpoch vysokého napätia. Samica kladie 3 – 5 vajec, na ktorých sedí 28 – 30 dní zatiaľ čo ju samec kŕmi. Po 40 – 50 vylietavajú mláďatá z hniezda, ale rodičia sa o ne starajú ešte ďalších cca 40 dní. Potravu sokola rároha tvoria drobné až stredne veľké cicavce a vtáky (Danko et al., 2002; Mojžíš et al., 2018).	
Výskyt v dotknutom území:	Predpokladaná veľkosť populácie druhu v dotknutom území (CHVÚ Košická kotlina) je 4 – 5 párov (Gúgh et al., 2015). Prieskumom na lokalite Projektu nebol výskyt druhu zaznamenaný. Najbližšie známe hniezdenie je z oblasti vzdialenej cca 5,5 km juhozápadne od záujmového územia (ŠOPSR).	
Pravdepodobné vplyvy	Vzhľadom na vzdialenosť od najbližšieho známeho hniezdiska je vplyv na hniezdnu lokalitu a ovplyvnenie hniezdenia vylúčený. Sokol rároh ako veľmi pohyblivý druh má rozsiahle lovné teritória, preto je predpoklad, že najbližší hniezdny pár môže využívať aj plochy ornej pôdy v okolí ťažobného priestoru ako loviská, aj keď sa to nepotvrdilo prieskumom, pričom v dotknutom území majú tieto biotopy rovnaký charakter a kvalitu na území CHVU aj mimo neho. V prípade rozširovania územia ťažby mimo plochy DP Čaňa (variant 1, 2) dôjde k záberu potenciálnych lovísk na ploche, kde bude aktuálne prebiehať ťažobná činnosť. V jej bezprostrednom okolí môže dôjsť k obmedzeniu využívania biotopov v dôsledku rušivých vplyvov. V rámci jednotlivých variantov (varianty 1,2 aj 0) je vplyv charakterom rovnaký, líšia sa výslednou plochou ornej pôdy, ktorá bude po ukončení ťažby a rekultivácii zmenená na vodnú plochu.	
Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany	Celková veľkosť populácie druhu v SR	20 – 45 párov (Černecký et al., 2014)
	Veľkosť populácie druhu v dotknutom CHVÚ	4 - 5 párov (Gúgh et al., 2015)
	Počet ovplyvnených jedincov	1 pár
	Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácii druhu v SR*	2,2 – 5 %
	Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom CHVÚ*	20 – 25 %
	Kumulatívna strata druhu v dotknutom CHVÚ	-

**ovplyvnenie potenciálneho trofického biotopu*

Program starostlivosti o CHVU Košická kotlina na r. 2018 až 2047 určuje pre druh nasledovné ciele:

- dlhodobý cieľ: udržať priaznivý stav druhu aspoň na stupni B – priemerný priaznivý stav;
- operatívny cieľ: udržať veľkosť populácie sokola rároha na priemernej úrovni minimálne 4 páry.

Tab. č. 5: Vyhodnotenie vplyvu na ciele ochrany druhu sokol rároh (Falco cherrug)

Kritériá hodnotenia stavu		**Cieľový stav B – priemerný**	**Vplyv Projektu na dosiahnutie cieľa**
populácia	1.1. Veľkosť populácie / populačná hustota	4 páry	Projekt nemá vplyv na hniezdne lokality a počet hniezdiacich párov. Nie je riziko zániku časti populácie.
	1.2. Populačný trend	Populácia je stabilná.	Projekt neovplyvní stabilitu populácie.
	1.3. Veľkosť areálu	V celom CHVÚ.	Realizáciou Projektu nedôjde k zmenšeniu areálu rozšírenia v rámci CHVU.
	1.4. Areálový trend	Druh pokrýva 100 % vhodných biotopov.	Realizáciou Projektu nedôjde k zhoršeniu pokrytia vhodných hniezdnych biotopov.
	1.5. Hniezdna úspešnosť	Priemerná hniezdna produktivita je 2,0 – 3,0 mláďaťa/ hniezdny pár.	Realizáciou Projektu nedôjde k ovplyvneniu úživnosti biotopov v blízkosti hniezdnych lokalít, ovplyvnenie vzdialenejších lovísk neovplyvní produktivitu hniezdenia.
biotop	2.1. Hniezdny biotop	V území je k dispozícii 2-5 hniezd/búdok na každých začatých 5 000 ha územia. Do 500 metrov od aktívneho hniezda sa nenachádzajú kultúry kukurice a repky.	Vzhľadom na umiestnenie lokality Projektu je vplyv na existujúce hniezdne lokality vylúčený. Realizácia Projektu nie je prekážkou pre vytvorenie nových hniezdnych možností (umelé búdky) a nemá vplyv na podiel uvedených kultúr na rekultivovaných plochách poľnohospodárskej pôdy po ukončení ťažby.
	2.2. Potravný biotop	Podiel trvalých trávnych porastov je 15 – 25 % výmery CHVÚ. Kultúry kukurice, slnečnice a repky nepresahujú 50 % výmery ornej pôdy.	Záber pôdy realizáciou Projektu sa vzťahuje na biotopy na ornej pôde, nespôsobí zníženie podielu TTP v území. Projekt nemá vplyv na podiel uvedených kultúr na rekultivovaných plochách poľnohospodárskej pôdy po ukončení ťažby.
	2.3. Biotopy migrácie, zimovania, translokácie	Podiel úhorov, strnísk, lucernovísk tvorí 5-15 % výmery CHVÚ v mimohniezdnom období.	Projekt nemá vplyv na uvedený podiel na rekultivovaných plochách poľnohospodárskej pôdy po ukončení ťažby.

ohrozenia	3.1. Priame ohrozenie druhu (prenasledovanie, vyrušovanie)	V CHVÚ neboli zaznamenané žiadne nelegálne usmrtenia, poškodenia hniezdnych búdok, a výruby hniezdnych stromov za posledných 5 rokov. Všetky 22 kV elektrické vedenia sú technicky ošetrené tak, aby zabraňovali dosadaniu sokolov na nich a minimálne 50 % je riešených kabelážou v zemi. V poľnohospodárstve sa nepoužívajú žiadne pesticídy nebezpečné pre vtáky.	S realizáciou Projektu nebudú spojené žiadne činnosti s následkom usmrcovania, poškodzovania hniezd a iných priamych rizík. Projekt nemá vplyv na používanie nebezpečných látok na rekultivovaných poľnohospodárskych plochách.
	3.2. Deštrukcia hniezdnych biotopov	Existujúce hniezdne stromy a ich okolie je chránené pred výrubom a vyrušovaním do okruhu 500 metrov vyhlásenou ochrannou zónou na 1 – 5 rokov	Vzhľadom na vzdialenosť lokality Projektu od najbližšieho hniezdiska je vplyv vylúčený.
	3.3. Deštrukcia potravného biotopu	V území nedošlo k záberu pôdneho fondu pre stavby a infraštruktúru. V území nedošlo k zalesňovaniu poľnohospodárskej pôdy a záberu poľnohospodárskej pôdy na pestovanie rýchlorastúcich drevín.	Realizácia Projektu nie je spojená s budovaním nových stavieb a zariadení infraštruktúry v území ani zalesňovaním a zmenou kultúry. Predpokladá sa mierne negatívny vplyv na výmeru potravných biotopov dočasne v mieste ťažobnej činnosti a trvale zmenou poľnohospodárskej pôdy na vodné plochy po rekultivácii.

Projekt Čaňa predpokladá možné ovplyvnenie 1 páru na potenciálnych loviskách bez vplyvu na kvalitu hniezdnych lokalít a potenciálnych hniezdnych možností v rámci CHVU aj mimo neho.

Nebol identifikovaný významný vplyv Projektu Čaňa na dosiahnutie cieľov ochrany druhu ako predmetu ochrany SKCHVU009 Košická kotlina.

Vplyv na druh sokol rároh (*Falco cherrug*) sa hodnotí u všetkých variantov ako *mierne negatívny (-1).*

6.2.2. Vyhodnotenie vplyvu na druh bocian biely (*Ciconia ciconia*)

Tab. č. 6: Vyhodnotenie vplyvov na druh bocian biely (*Ciconia ciconia*)

Charakteristika druhu, ekologické nároky	Bocian biely je sťahovavý palearktický druh, ktorý je rozšírený v celej Európe. Jeho východoeurópske populácie zimujú vo východnej a južnej Afrike. Na Slovensku sa niektoré jedince zdržiavajú zriedkavo aj v zimnom období. Na Slovensku hniezdi od nížin až po podhorské oblasti takmer výlučne v intraviláne, iba na Záhorí (v povodí rieky Morava) hniezdi malá časť populácie na stromoch mimo ľudských sídiel. Páry sú zväčša trvalé a hniezdia raz ročne. V znáške je 2 až 5 vajec a sedia na nej obaja rodičia 30 až 34 dní. Obaja rodičia sa tiež spoločne starajú mláďatá kým nie sú schopné letu vo veku 55 až 68 dní. Potravu si bocian biely vyhľadáva na súši aj vo vodnom prostredí. Tvoria ju prevažne rôzne druhy hmyzu ako aj iných bezstavovcov, ale aj malé stavovce (napr. drobné cicavce, žaby, plazy, ryby a mláďatá vtákov (Danko et al., 2002; Mojžíš et al., 2018).

Výskyt v dotknutom území	Veľkosť populácie druhu v CHVÚ Košická kotlina sa predpokladá v počte 30 – 40 hniezdiacich párov (Karaska et al., 2015). Dotknuté územie ako potravný biotop využívajú pravdepodobne všetky tri páry hniezdiace v sídlach v blízkosti územia. Územím pravdepodobne prelietajú jedince druhu aj pri jarnej a jesennej (blízkosť migračnej trasy, ktorej osou je rieka Hornád).	
Pravdepodobné vplyvy	Navýšenie kapacity ťažby štrkopieskov bude znamenať zníženie potenciálnej plochy biotopu, ktorú bociany v súčasnosti využívajú na zber potravy, predpokladáme preto potenciálny nepriamy vplyv na tento druh. V prípade rozširovania územia ťažby mimo plochy súčasného dobývacieho priestoru (variant 1, 2) dôjde k záberu biotopov potenciálne vhodných ako potravný biotop. V rámci jednotlivých variantov je vplyv charakterom rovnaký, varianty sa teda líšia len plochou, ktorá bude v rámci jednotlivých variantov zabratá/zmenená. Vzhľadom na vzdialenosť od najbližších hniezdisk je priamy aj nepriamy vplyv na hniezdne lokality vylúčený. Je pravdepodobné, že najbližšie 3 hniezdne páry prípadne migrujúce jedince využívajú aj plochy ornej pôdy v okolí ťažobného priestoru ako loviská, pričom v dotknutom území majú tieto biotopy rovnaký charakter a kvalitu na území CHVU aj mimo neho. V prípade rozširovania územia ťažby mimo plochy DP Čaňa (variant 1, 2) dôjde k záberu potenciálnych lovísk na ploche, kde bude aktuálne prebiehať ťažobná činnosť. V jej bezprostrednom okolí môže dôjsť k obmedzeniu využívania biotopov v dôsledku rušivých vplyvov. V rámci jednotlivých variantov (varianty 1,2 aj 0) je vplyv charakterom rovnaký, líšia sa výslednou plochou ornej pôdy, ktorá bude po ukončení ťažby a rekultivácii zmenená na vodnú plochu. K strate preferovaných mokraďných biotopov nedôjde, dá sa predpokladať mierne zlepšenie potravnej ponuky druhu v území (druhy viazané na litorál vodných plôch).	
Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany	Celková veľkosť populácie druhu v SR	1300 – 2200 párov (Gúgh et al., 2015)
	Veľkosť populácie druhu v dotknutom CHVÚ	30 – 40 hniezdnych párov (Karaska et al., 2015)
	Počet ovplyvnených jedincov	3 páry / migrujúce kŕdle
	Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácii druhu v SR*	(0,14 - 0,23 %)
	Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom CHVÚ*	(7,5 – 10 %)
	Kumulatívna strata druhu v dotknutom CHVÚ	-

**ovplyvnenie trofického a migračného biotopu*

Obr. 2. Hniezdenie bociana bieleho (Ciconia ciconia) v okolí riešeného územia.

Program starostlivosti o CHVU Košická kotlina na r. 2018 až 2047 určuje pre druh nasledovné ciele:

- dlhodobý cieľ: Zlepšiť stav druhu aspoň na stupeň B – priemerný priaznivý stav;
- operatívny cieľ: Zvýšiť veľkosť populácie bociana bieleho na priemernú úroveň minimálne 40 párov.

Vyhodnotenie vplyvu Projektu Čaňa na dosiahnutie cieľov ochrany pre druh podľa jednotlivých kritérií je v nasledovnej tabuľke.

Tab. č. 7: Vyhodnotenie vplyvu na ciele ochrany druhu bocian biely (Ciconia ciconia)

Kritériá hodnotenia stavu		**Cieľový stav** **B – priemerný**	**Vplyv Projektu na dosiahnutie cieľa**
populácia	1.1. Veľkosť populácie / populačná hustota	30–50 hniezdiacich párov.	Projekt nemá vplyv na hniezdne lokality a počet hniezdiacich párov.
	1.2. Populačný trend	Populácia je za posledných 5 rokov ustálená, príp. mierne kolíše (≤ 20 %).	Projekt nemá vplyv na stabilitu populácie.
	1.3. Areálový trend	Areál je stabilný s prípadnými miernymi výkyvmi.	Realizáciou Projektu nedôjde k zmenšeniu areálu rozšírenia v rámci CHVU

	1.4. Hniezdna úspešnosť	Priemerná ročná hniezdna úspešnosť za posledných 5 rokov je 2 až 3 mláďatá na hniezdiaci pár.	Realizácia Projektu nepredpokladá vplyv na produktivitu hniezdenia.
biotop	2.1. Hniezdny biotop	V ponuke je dostatok vyhovujúcich hniezdnych možností (napr. elektrické stĺpy a komíny opatrené hniezdnymi podložkami, elektrické stĺpy, ktoré poskytujú dostatočný rozhľad a rozlet), minimálne 50 % hniezd na elektrických stĺpoch je na podložkách, minimálne 10 % párov hniezdi mimo intravilánov sídel.	Realizáciou Projektu nedôjde k strate vhodných hniezdnych biotopov a hniezdnych možností.
	2.2. Potravný biotop	Vyhovujúci stav mokradí v okolí hniezdísk, zachovaná je tradičná poľnohospodárska činnosť v okolí hniezdnej lokality.	Realizácia Projektu nie je spojená so záberom alebo narušením existujúcich mokradí v území (alúviá vodných tokov, litorálne zóny jazier). Realizáciou dôjde k strate prevažne ornej pôdy ako súčasti lovísk, pričom časť bude rekultiváciou obnovená a časť bude premenená na vodné plochy s potenciálom zlepšenia trofie pre druh. Projekt nemá vplyv na charakter poľnohospodárskej činnosti v území po ukončení rekultivácie po ťažbe. Projekt predpokladá mierne negatívny vplyv, ktorý nie je prekážkou dosiahnutia cieľov ochrany druhu v rámci CHVU podľa kritéria 2.2..
ohrozenia	3.1. Priame ohrozenie druhu	Druh nie je prenasledovaný a ohrozovaný lovom, dochádza k občasným úhynom na elektrických vedeniach.	S realizáciou Projektu nie je spojené prenasledovanie a usmrcovanie.
	3.2. Ohrozenie hniezdnych biotopov	Hniezda nie sú poškodzované alebo likvidované počas hniezdneho obdobia, slabá údržba/tvorba hniezdnych stanovíšť, väčšinou dožívajú.	Realizácia Projektu nie je spojená s rizikom poškodzovania hniezd a nebráni údržbe a tvorbe hniezdnych stanovíšť.

**ovplyvnenie potenciálnych biotopov*

Projekt Čaňa predpokladá možné ovplyvnenie 3 párov na potenciálnych loviskách (strata poľných biotopov, podpora mokraďných biotopov) bez vplyvu na kvalitu hniezdnych lokalít a potenciálnych hniezdnych možností v rámci CHVU aj mimo neho.

Nebol identifikovaný významný vplyv Projektu Čaňa na dosiahnutie cieľov ochrany druhu ako predmetu ochrany SKCHVU009 Košická kotlina.

Vplyv na druh bocian biely (*Ciconia ciconia*) sa hodnotí u všetkých variantov ako *mierne negatívny (-1).*

6.2.3. Vyhodnotenie vplyvov na druh prepelica poľná (*Coturnix coturnix*)

Tab. č. 8: Vyhodnotenie vplyvov na druh prepelica poľná (Coturnix coturnix)

Charakteristika druhu, ekologické nároky	Areál prepelice poľnej sa rozprestiera v palearktickej, orientálnej a etiópskej oblasti. Vyskytuje sa v celej Európe okrem jej najsevernejšej časti. Na Slovensku patrí k najrozšírenejším kurovitým druhom. Obľubuje otvorenú poľnohospodársku krajinu (najmä s obilninami a ďatelinou, menej s okopaninami) s poliami a lúkami, ktorá sa rozprestiera od nížin až po horské oblasti. Je to sťahovavý druh, ktorý zimuje v severnej a stredne Afrike. Zriedkavo u nás ostáva po celý rok. Hniezdi na zemi, pričom hniezdo je dobre ukryté. Samica znáša raz ročne 7 – 17 vajec, na ktorých potom sedí 16 – 17 dní až do vyliahnutia mláďat. Aj potom sa samá stará o svoje potomstvo. Mláďatá sú už vo veku 19 dní schopné letu. Potravu prepelice tvoria najmä semená rastlín, púčiky, kvety a listy a tiež hmyz a rôzne mäkkýše (Danko et al., 2002; Mojžíš et al., 2018).	
Výskyt v dotknutom území	Veľkosť populácie druhu v CHVÚ Košická kotlina sa predpokladá v počte 90 – 110 párov (Gúgh et al., 2015, Karaska et al., 2015). Pri terénnych prácach bol výskyt prepelice zaznamenaný pri západnom okraji dobývacieho priestoru bez potvrdenia hniezdenia.	
Pravdepodobné vplyvy	Realizáciou Projektu nedôjde k ovplyvneniu potvrdených hniezdnych biotopov a hniezdiacich párov. V prípade rozširovania územia ťažby mimo plochy DP Čaňa (variant 1, 2) dôjde k záberu biotopov potenciálne vhodných na hniezdenie, torfiu a migráciu druhu na ploche, kde bude aktuálne prebiehať ťažobná činnosť. V jej bezprostrednom okolí a v líniách dopravných trás sa dajú predpokladať rušivé vplyvy na potenciálne hniezdenie a trofiu. Potenciálne hniezdne a potravné biotopy v riešenom území majú rovnaký charakter a kvalitu na území CHVU aj mimo neho. V rámci jednotlivých variantov (varianty 1,2 aj 0) je vplyv charakterom rovnaký, líšia sa výslednou plochou ornej pôdy, ktorá bude po ukončení ťažby a rekultivácii zmenená na vodnú plochu.	
Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany	Celková veľkosť populácie druhu v SR	2000 – 6000 párov (Danko et al., 2002)
	Veľkosť populácie druhu v dotknutom CHVÚ	90 – 110 párov (Gúgh et al., 2015)
	Počet ovplyvnených jedincov	0 -1 pár
	Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácii druhu v SR*	0,017 – 0,5 %
	Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom CHVÚ*	0,9 – 1,1 %
	Kumulatívna strata druhu v dotknutom CHVÚ	-

Program starostlivosti o CHVU Košická kotlina na r. 2018 až 2047 určuje pre druh nasledovné ciele:

- dlhodobý cieľ: udržať priaznivý stav druhu aspoň na stupni B – priemerný priaznivý stav;
- operatívny cieľ: udržať veľkosť populácie prepelice poľnej na priemernej úrovni minimálne 100 párov.

Vyhodnotenie vplyvu Projektu Čaňa na dosiahnutie cieľov ochrany pre druh podľa jednotlivých kritérií je v nasledovnej tabuľke.

Tab. č. 9: Vyhodnotenie vplyvu na ciele ochrany druhu prepelica poľná (Coturnix coturnix)

Kritériá hodnotenia stavu		**Cieľový stav B – priemerný**	**Vplyv Projektu na dosiahnutie cieľa**
populácia	1.1. Veľkosť populácie / populačná hustota	V CHVÚ sa vyskytuje 50–150 volajúcich samcov za obdobie 5 rokov.	Veľkosť populácie nebude Projektom ovplyvnená.
	1.2. Populačný trend	Populácia za obdobie 5 rokov je stabilná s výkyvmi do ±20 %.	Stabilita populácie nebude Projektom ovplyvnená.
	1.3. Areálový trend	Volajúce samce sú zaznamenané na 50-75 % PPF počas 5 rokov.	Nie je predpoklad vplyvu na súčasné areálové rozšírenie druhu, Projekt bude realizovaný na potenciálnych biotopoch, kde aktuálne nie je evidovaný výskyt druhu.
biotop	2.1. Hniezdny a potravný biotop	Poloprirodzené a prirodzené lúky kosené 1x ročne zaberajú 20-30 % PPF.	Projekt je spojený so stratou prevažne ornej pôdy ako potenciálneho biotopu, nemá vplyv na podiel TTP uvedeného typu v rámci CHVU.
	2.2. Hniezdny a potravný biotop	Zmeny vo výmere trávnatých porastov v CHVÚ nepresahujú 5 % za obdobie 5 rokov.	Projekt je spojený so stratou prevažne ornej pôdy ako potenciálneho biotopu, nemá vplyv na podiel TTP uvedeného typu v rámci CHVU.
	2.3. Biotopy dôležité počas migrácie	Počas obdobia migrácie (august – september) tvorí rozsah nevykosených plôch alebo iných bylinných porastov vyšších ako 30 cm 5 – 10% otvorenej krajiny.	Projekt je spojený so stratou prevažne ornej pôdy ako potenciálneho biotopu, nemá vplyv na podiel TTP uvedeného typu v rámci CHVU.
ohrozenia	3.1. Priame ohrozenie druhu	45-70 % lokalít je v čase hniezdenia (od 15. mája do 1. augusta) bez agrotechnických a iných negatívnych zásahov, za obdobie 5 rokov.	Realizácia Projektu nemá vplyv na postupy a zásahy vykonávané bežným užívaním poľnohospodárskej pôdy. K priamemu ohrozeniu v prípade obsadenia potenciálnych hniezdnych biotopov môže dôjsť pri skrývke ornice v hniezdnom období druhu za účelom pokračovania ťažby na lokalite Projektu. Projekt významne neovplyvní dosiahnutie cieľa podľa kritéria 3.1.
	3.2. Priame ohrozenie druhu	50-75 % lúk v CHVÚ je kosených spôsobom od stredu k okrajom alebo pásmi.	Realizácia Projektu nemá vplyv na postupy pri obhospodarovaní lúk.
	3.3. deštrukcia hniezdnych a potravných biotopov	Stav biotopu sa zhoršil na menej ako 30 % lokalít za obdobie 5 rokov.	Realizácia Projektu je spojená so stratou potenciálne vhodných hniezdnych a potravných biotopov, kde aktuálne nie je výskyt druhu zaznamenaný. Zhoršenie stavu optimálnych biotopov s potvrdeným výskytom druhu v rámci CHVU sa nepredpokladá. Projekt významne neovplyvní dosiahnutie cieľa podľa kritéria 3.3.

Projekt Čaňa predpokladá možné ovplyvnenie druhu na potenciálnych hniezdnych a potravných biotopoch bez vplyvu na veľkosť súčasnej populácie v rámci CHVU aj mimo neho.

Nebol identifikovaný významný vplyv Projektu Čaňa na dosiahnutie cieľov ochrany druhu ako predmetu ochrany SKCHVU009 Košická kotlina.

Vplyv na druh prepelica poľná (*Coturnix coturnix*) sa hodnotí u všetkých variantov ako *mierne negatívny (-1).*

6.2.4. Vyhodnotenie vplyvov na druh orol kráľovský (*Aquila heliaca*)

Tab. č. 10: Vyhodnotenie vplyvov na druh orol kráľovský (Aquila heliaca)

Charakteristika druhu, ekologické nároky	Areálom orla kráľovského je centrálna a západná Palearktída. Na našom území hniezdi vzácne v jeho východnej a západnej časti. V posledných rokoch u nás evidujeme nárast jeho hniezdiacej populácie, ktorá sa rozširuje zo zalesnených oblastí do otvorenej poľnohospodárskej krajiny nížin. Dospelé jedince sú u nás stále alebo čiastočne potulné. Mladé jedince migrujú v zime južnejšie do oblasti Stredomoria. Malá časť populácie hniezdi vo väčších lesných komplexoch s listnatými a zmiešanými porastmi s výskytom buka. Väčšia časť populácie preferuje otvorenú krajinu stepného charakteru, kde hniezdi na solitérnych stromoch alebo aj v stromoradiach. Samica znáša raz ročne 2 – 3 vajcia, na ktorých sedia obaja rodičia 42 – 45 dní. Po vyliahnutí mláďat sa obaja rodičia ešte 65 – 77 spoločne starajú o svoje potomstvo. Potravu orla kráľovského tvoria najmä stredne veľké cicavce a vtáky a tiež ich kadávery (Danko et al., 2002; Mojžíš et al., 2018).	
Výskyt v dotknutom území	Veľkosť populácie druhu v CHVÚ Košická kotlina sa predpokladá v počte 4 – 5 hniezdiacich párov (Karaska et al., 2015). Pri terénnom prieskume nebol výskyt zaznamenaný, najbližšie hniezdenie je uvádzané cca 3 km juhozápadne od dobývacieho priestoru. Na základe pozorovaní registrovaných v databáze Aves – Symphony je územie aj v súčasnosti využívané ako lovisko.	
Pravdepodobné vplyvy	Vzhľadom na vzdialenosť od najbližšieho známeho hniezdiska je vplyv na hniezdnu lokalitu a ovplyvnenie hniezdenia vylúčené. Je predpoklad, že najbližší hniezdny pár využíva aj poľnohospodársku krajinu v riešenom území (orná pôda) ako loviská, aj keď preferuje najmä plochy TTP. Potravné biotopy v dotknutom území majú rovnaký charakter a kvalitu na území CHVU aj mimo neho. V prípade rozširovania územia ťažby mimo plochy DP Čaňa (variant 1, 2) dôjde k záberu potenciálnych lovísk na ploche, kde bude aktuálne prebiehať ťažobná činnosť. V jej bezprostrednom okolí a v líniách dopravných trás môže dôjsť k obmedzeniu využívania biotopov v dôsledku rušivých vplyvov. V rámci jednotlivých variantov (varianty 1,2 aj 0) je vplyv charakterom rovnaký, líšia sa výslednou plochou ornej pôdy, ktorá bude po ukončení ťažby a rekultivácii zmenená na vodnú plochu. V závislosti od konečnej rekultivácie sa predpokladá mierne zlepšenie potravnej ponuky druhu v dôsledku zvýšenia biodiverzity v riešenom území (vodné biotopy a vegetačné prvky).	
Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany	Celková veľkosť populácie druhu v SR	35 – 40 párov (Danko et al., 2002), 53 párov (Gúgh et al., 2015)
	Veľkosť populácie druhu v dotknutom CHVÚ	4 – 5 hniezdiacich párov (Karaska et al., 2015)
	Počet ovplyvnených jedincov	1 pár
	Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácii druhu v SR*	cca 1,8 %
	Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom CHVÚ*	20 – 25 %
	Kumulatívna strata druhu v dotknutom CHVÚ	-

**ovplyvnenie trofického biotopu*

Program starostlivosti o CHVU Košická kotlina na r. 2018 až 2047 určuje pre druh nasledovné ciele:

- dlhodobý cieľ: udržať priaznivý stav druhu aspoň na stupni B – priemerný priaznivý stav;
- operatívny cieľ: udržať veľkosť populácie orla kráľovského na priemernej úrovni minimálne 4 páry.

Vyhodnotenie vplyvu Projektu Čaňa na dosiahnutie cieľov ochrany pre druh podľa jednotlivých kritérií je v nasledovnej tabuľke.

Tab. č. 11: Vyhodnotenie vplyvu na ciele ochrany druhu orol kráľovský (Aquila heliaca)

Kritériá hodnotenia stavu		**Cieľový stav B – priemerný**	**Vplyv Projektu na dosiahnutie cieľa**
populácia	1.1. Veľkosť populácie	3 páry	Projekt nemá vplyv na hniezdne lokality, počet hniezdiacich párov neovplyvní.
	1.2. Populačný trend	Populácia je stabilná	Projekt neovplyvní stabilitu populácie.
	1.3. Veľkosť areálu	V celom CHVÚ	Realizáciou Projektu nedôjde k zmenšeniu areálu rozšírenia.
	1.4. Areálový trend	Druh pokrýva 100 % vhodných biotopov	Realizáciou Projektu nedôjde k zhoršeniu pokrytia vhodných hniezdnych biotopov.
	1.5. Hniezdna produktivita	Hniezdna produktivita je 1 mláďa/hniezdny pár.	Realizáciou Projektu nedôjde k ovplyvneniu úživnosti biotopov v blízkosti hniezdnych lokalít, ovplyvnenie vzdialenejších lovísk neovplyvní produktivitu hniezdenia.
biotop	2.1. Hniezdny biotop	V území sa vyskytuje 80 až 100 ks drevín stromovitého vzrastu na každých začatých 1000 ha územia. Do 500 m od týchto stromov nie je žiadna nadzemná infraštruktúra, vrátene intravilánov obcí. Do 300 metrov od týchto drevín nie sú žiadne poľovnícke zaradenia.	Vzhľadom na vzdialenosť lokality Projektu od najbližšieho hniezdiska je vplyv vylúčený. Projekt nebude spojený s výrubom drevín, budovaním novej infraštruktúry a pod., v rámci rekultivácie vyťažených plôch sa počíta aj s výsadbou drevín v poľnohospodárskej krajine.
	2.2. Potravný biotop	Podiel trvalých trávnych porastov je 15 – 25 % výmery CHVÚ. Kultúry kukurice, slnečnice a repky nepresahujú 50 % výmery ornej pôdy.	Záber pôdy realizáciou Projektu sa vzťahuje na biotopy na ornej pôde, nespôsobí zníženie podielu TTP v území. Projekt nemá vplyv na podiel uvedených kultúr na rekultivovaných plochách poľnohospodárskej pôdy po ukončení ťažby.
	2.3. Biotopy migrácie, zimovania, translokácie	Podiel úhorov, strnísk, lucernovísk tvorí 5-15 % výmery CHVÚ v mimohniezdnom období.	Projekt nemá vplyv na uvedený podiel na rekultivovaných plochách poľnohospodárskej pôdy po ukončení ťažby.

ohrozenia	3.1. Priame ohrozenie druhu (prenasledovanie, vyrušovanie)	V CHVÚ neboli zaznamenané žiadne nelegálne usmrtenia druhu, vyrušovanie počas hniezdenia, poškodzovanie hniezd a výruby hniezdnych stromov za posledných 5 rokov. Všetky 22 kV elektrické vedenia sú technicky ošetrené tak, aby zabraňovali dosadaniu orlov na nich a minimálne 50 % je riešených kabelážou v zemi. V poľnohospodárstve sa nepoužívajú žiadne pesticídy nebezpečné pre vtáky.	S realizáciou Projektu nebudú spojené žiadne činnosti s následkom usmrcovania, poškodzovania hniezd a iných priamych rizík. Projekt nemá vplyv na používanie nebezpečných látok na rekultivovaných poľnohospodárskych plochách.
	3.2. Deštrukcia hniezdnych biotopov v domovskom okrsku	Existujúce hniezdne stromy a ich okolie je chránené pred výrubom a vyrušovaním do okruhu 500 metrov vyhlásenou ochrannou zónou na 1 až 5 rokov.	Vzhľadom na vzdialenosť lokality Projektu od najbližšieho hniezdiska je vplyv vylúčený.
	3.3. Deštrukcia potravných biotopov	V území nedošlo k záberu pôdneho fondu pre stavby a infraštruktúru. V území nedošlo k zalesňovaniu poľnohospodárskej pôdy a záberu poľnohospodárskej pôdy na pestovanie rýchlorastúcich drevín.	Realizácia Projektu nie je spojená s budovaním nových stavieb a zariadení infraštruktúry v území ani zalesňovaním a zmenou kultúry. Predpokladá sa mierne negatívny vplyv na výmeru potravných biotopov dočasne v mieste ťažobnej činnosti a trvale zmenou poľnohospodárskej pôdy na vodné plochy po rekultivácii. Významný vplyv na dosiahnutie cieľa podľa kritéria 3.3. nebol zistený.

Projekt Čaňa predpokladá možné ovplyvnenie 1 páru na loviskách bez vplyvu na kvalitu hniezdnych lokalít a potenciálnych hniezdnych možností v rámci CHVU aj mimo neho.

Nebol identifikovaný významný vplyv Projektu Čaňa na dosiahnutie cieľov ochrany druhu ako predmetu ochrany SKCHVU009 Košická kotlina.

Vplyv na druh orol kráľovský (*Aquila heliaca*) sa hodnotí u všetkých variantov ako *mierne negatívny (-1).*

Tab. č. 12: Vyhodnotenie vplyvov Projektu Čaňa (variant 0) na dotknuté predmety ochrany SKCHVU009 Košická kotlina

Predmet ochrany	***Významnosť vplyvov***	***Charakteristika vplyvov***
sokol hároh (*Falco cherrug*)	-1	Mierne negatívny vplyv na potenciálne potravné biotopy druhu.
bocian biely (*Ciconia ciconia*)	-1	Mierne negatívny vplyv na potravné biotopy druhu.
prepelica poľná (*Coturnix coturnix*)	-1	Mierne negatívny vplyv na potenciálne hniezdne a potravné biotopy druhu.
orol kráľovský (*Aquila heliaca*)	-1	Mierne negatívny vplyv na potravné biotopy druhu.

Tab. č. 13: Vyhodnotenie vplyvov Projektu Čaňa (variant 1) na dotknuté predmety ochrany SKCHVU009 Košická kotlina

Predmet ochrany	***Významnosť vplyvov***	***Charakteristika vplyvov***
sokol rároh (*Falco cherrug*)	-1	Mierne negatívny vplyv na potenciálne potravné biotopy druhu.
bocian biely (*Ciconia ciconia*)	-1	Mierne negatívny vplyv na potravné biotopy druhu.
prepelica poľná (*Coturnix coturnix*)	-1	Mierne negatívny vplyv na potenciálne hniezdne a potravné biotopy druhu.
orol kráľovský (*Aquila heliaca*)	-1	Mierne negatívny vplyv na potravné biotopy druhu.

Tab. č. 14: Vyhodnotenie vplyvov Projektu Čaňa (variant 2) na dotknuté predmety ochrany SKCHVU009 Košická kotlina

Predmet ochrany	***Významnosť vplyvov***	***Charakteristika vplyvov***
sokol rároh (*Falco cherrug*)	-1	Mierne negatívny vplyv na potenciálne potravné biotopy druhu.
bocian biely (*Ciconia ciconia*)	-1	Mierne negatívny vplyv na potravné biotopy druhu.
prepelica poľná (*Coturnix coturnix*)	-1	Mierne negatívny vplyv na potenciálne hniezdne a potravné biotopy druhu.
orol kráľovský (*Aquila heliaca*)	-1	Mierne negatívny vplyv na potravné biotopy druhu.

7. VYHODNOTENIE MOŽNÝCH KUMULATÍVNYCH VPLYVOV

Pre potreby posúdenia možnej kumulácie vplyvov na predmety ochrany CHVU Košická kotlina, ktoré sú dotknuté Projektom Čaňa, boli preverené dostupné informácie a podklady k územným plánom, projektom a činnostiam v území CHVU Košická kotlina a jeho okolí. Ako relevantné boli identifikované nasledovné projekty:

Ťažba štrkopieskov v DP Seňa Milhosť, LNN Milhosť, LNN Kechnec - Milhosť

Ide o využívané ťažobne cca 8 km juhozápadne od lokality Projektu Čaňa, ktoré zasahujú do územia CHVU. S ťažbou sú spojené dopady podobného charakteru ako v prípade ťažby štrkopieskov v DP Čaňa (záber ornej pôdy, vznik vodných plôch, rušivé vplyvy ťažby a dopravy). Podľa dostupných zdrojov bol vplyv na predmety ochrany CHVU Košická kotlina vyhodnotený v prípade projektu „Ťažba štrkopieskov Milhosť 3“ a projektu „Zmena plochy ťažby štrkopieskov v LNN Kechnec“, ktoré boli predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona 24/2006. V oboch prípadoch bol v zmysle metodiky identifikovaný mierne negatívny vplyv na predmet ochrany z dôvodu ovplyvnenia potravných biotopov (sokol rároh, orol kráľovský, bocian biely) a potenciálnych hniezdnych biotopov (prepelica poľná). Strata výmery ornej pôdy v kumulácii Projektu Čaňa a uvedených projektov predstavuje cca 1 % z celkovej výmery možných potravných biotopov dotknutých druhov vtákov v rámci územia CHVU (orná pôda, TTP, neúžitky). Vzhľadom na to, že dotknuté hniezdne páry využívajú pre lov vo veľkej miere aj rovnocenné poľnohospodárske plochy mimo územia CHVU a rekultivácia území po ťažbe

predpokladá zvýšenie diverzity ich potravnej bázy, nie je predpoklad dosiahnutia významného vplyvu na dotknuté predmety ochrany ani v kombinácii uvedených projektov.

Strategický park Valaliky

Podľa dostupných zdrojov projekt bude spojený so záberom poľnohospodárskej pôdy severne od lokality Projektu Čaňa mimo územia CHVU, preto nie je možné vylúčiť budúcu kumuláciu vplyvov na potenciálne, najmä potravné biotopy dotknutých druhov z predmetu ochrany. Projekt je aktuálne predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona 24/2006, pričom zámer navrhovanej činnosti možný vplyv na CHVU vylučuje a podrobnejšie hodnotenia neboli zatiaľ vykonané, preto nie je možné kumulatívny vplyv relevantne a v súlade s metodikou aktuálne posúdiť.

8. VYHODNOTENIE VPLYVOV PROJEKTU NA INTEGRITU ÚZEMIA SÚSTAVY NATURA 2000

Na základe vykonaného primeraného hodnotenia bol identifikovaný mierne negatívny vplyv na druhy vtákov európskeho významu sokol rároh (*Falco cherrug*), orol kráľovský (*Aquila heliaca*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*) a bocian biely (*Ciconia coconia*) z predmetu ochrany dotknutého chráneného vtáčieho územia SKCHVU009 Košická kotlina. U žiadneho predmetu ochrany nebol vyhodnotený významný negatívny vplyv. Neboli identifikované negatívne vplyvy, ktoré by boli rizikom pre dosiahnutie určených cieľov ochrany pre druhy z predmetu ochrany SKCHVU009 Košická kotlina.

Výsledky primeraného hodnotenia nepreukázali pravdepodobnosť významného negatívneho vplyvu *Projektu* „Navýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaňa a jeho okolí“ *na integritu dotknutého územia európskeho významu SKCHVU009 Košická kotlina z hľadiska cieľov jeho ochrany.* ***Projekt „Navýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaňa a jeho okolí“ nebude mať významný negatívny vplyv na integritu európskej sústavy chránených území Natura 2000.***

9. NÁVRH ZMIERŇUJÚCICH OPATRENÍ

Vykonané primerané hodnotenie vychádza z predpokladu, že realizácia Projektu Čaňa bude prebiehať za dodržiavania všeobecne platných právnych noriem a dostupných technických, technologických, organizačných a bezpečnostných opatrení, ktoré zmierňujú nepriaznivé vplyvy činnosti (emisie, hluk) a eliminujú riziko znečistenia odkrytých podzemných vôd (havarijný únik znečistenia, použitie nevhodných druhov odpadu na rekultiváciu a pod.).

Za účelom zmiernenia a obmedzenia mierne negatívneho vplyvu, ktorý bol identifikovaný u štyroch druhov vtákov z predmetu ochrany CHVU Košická kotlina, sa odporúčajú nasledovné opatrenia platné pre oba varianty riešenia:

- Skrývkové práce na poľnohospodárskych plochách sa odporúča realizovať v etapách a v období mimo hniezdenia druhu prepelica poľná (mimo mesiacov máj až júl) za účelom vylúčenia priameho vplyvu na druh počas hniezdenia v prípade obsadenia potenciálnych hniezdnych biotopov v riešenom území.
- V rámci spätnej rekultivácie na poľnohospodársku pôdu sa odporúča členiť bloky polí medzami a krovitými porastmi za účelom zvýšenia biodiverzity (plazy, vtáky, drobné

cicavce) na loviskách dotknutých druhov vtákov a zlepšenia hniezdnych a potravných možností prepelice poľnej.

- Postupom ťažby a následnou rekultiváciou sa odporúča vytvoriť vodné plochy nepravidelného organického tvaru s ostrovmi, polostrovmi a členitými brehmi za účelom predĺženia litorálnej zóny brehov vhodnej na osídlenie vegetáciou a viacerými druhmi živočíchov ako potravnej bázy pre dotknuté druhy vtákov.
- Časť brehov vodných plôch sa odporúča po odťažení ponechať s charakterom kolmých stien na vytvorenie podmienok pre hniezdenie niektorých druhov vtákov (brehula hnedá, včelárik zlatý) na zvýšenie diverzity ornitocenóz.
- Na väčšej časti brehov vodných plôch vytvoriť plytké litorálne úseky s postupne sa zvažujúcim brehom a dnom mierneho sklonu s hĺbkou vody do 1 m za účelom vytvorenia plytkej mokrade s litorálnou vegetáciou ako biotopu obojživelníkov, plazov, vodného vtáctva a iných živočíchov (zvýšenie diverzity potravnej ponuky bociana bieleho)
- Odporúča sa zachovať väčšie existujúce porasty stromov, resp. stromov a krovín v riešenom území (vrátane rešpektovania sprievodnej vegetácie Hornádu). V rámci biologickej rekultivácie sa odporúča doplniť ich výsadbou drevín so zameraním na prirodzené, pôvodné druhy, najmä druhy vŕbovo-topoľových nížinných a jaseňovo-brestovo-dubových nížinných lužných lesov, dubových a dubovo-cerových lesov, nížinných hygrofilných dubovo-hrabových lesov *(Quercus robur*, *Ulmus minor*, *U. laevis*, *Fraxinus excelsior*, *Carpinus betulus*, *Acer campestre*, *Alnus glutinosa*, *Swida sanquinea*, *Sambucus nigra*, *Populus alba*, *P. nigra*, *P. tremula*, *Salix alba*, *S. fragilis*, *S. purpurea*, *S. triandra*, *S. cinerea*, *S. pentadra*, *Padus racemosa*, *Frangula alnus*, *Crataegus monogyna*, *Eonymus europeus*, *Prunus spinosa*, *Rosa canina*). Odporúča sa doplniť vegetačné prvky aj o druhy pôvodných odrôd a variet ovocných drevín (*Malus domestica*, *Cerasus avium*, *Morus* sp., *Prunus domestica)*. Podobné výsadby drevinových formácií sa odporúča realizovať aj v niektorých úsekoch brehov existujúcich a novovzniknutých vodných plôch. Cieľom je podpora potenciálu pre hniezdenie dravých vtákov v území, spevavcov a ďalších vtákov na rozšírenie trofickej ponuky druhov z predmetu ochrany.

10. ZÁVER

Na základe posúdení vykonaných týmto primeraným hodnotením možno konštatovať, že ***Projekt „Navýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaňa a jeho okolí“ nebude mať významný nepriaznivý vplyv na integritu európskej sústavy chránených území Natura 2000***, a to samostatne ani v kombinácii s inými projektmi a plánmi v dotknutom území.

POUŽITÉ ZDROJE ÚDAJOV

- Černecký, J., Darolová, A., Fulín, M., Chavko, J., Karaska, D., Krištín, A., Ridzoň, J., 2014: Správa o stave vtákov za obdobie rokov 2008 – 2012 v Slovenskej republike. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Banská Bystrica, 790 pp.
- Danko, Š., Darolová, A., Krištín, A. (eds.) 2002: Rozšírenie vtákov na Slovensku. Veda, Bratislava, 686 pp.
- Gúgh, J., Trnka, A., Karaska, D., Ridzoň, J., 2015: Zásady ochrany európsky významných druhov vtákov a ich biotopov. Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica, 332 pp.
- Karaska, D., Trnka A., Krištín A., Ridzoň J. 2015: Chránené vtáčie územia Slovenska. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Banská Bystrica, 382 pp.
- Mojžíš, M., Kerestúr, D., Demko, M., Chudý, A., 2018: Minikľúč. Vtáky Slovenska. Slovenská ornitologická spoločnosť, Bratislava, 157 pp.
- Opatrenie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 7. decembra 2017 č. 1/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu.
- Uznesenie Vlády Slovenskej republiky č. 454 z 13. júla 2022 k Doplnku národného zoznamu území európskeho významu
- Stanová, V., Valachovič, D., 2002: Katalóg biotopov Slovenska. Edícia Daphne, 225 pp.
- ŠOP SR, 2015: Program starostlivosti o chránené vtáčie územie Košická kotlina na roky 2016 – 2045. ŠOPSR, Banská Bystrica, 2015, 61 pp.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 22/2008 Z .z. zo 7. 1. 2008, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Košická kotlina
- Stanová, V., Valachovič, M. (eds.), 2002: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE-inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 225 pp.
- www.biomonitoring.sk
- www.sopsr.sk/natura2000/
- www.vtaky.sk/aves
- Žiačiková, R., Saxa, A., Čumová, D., Adamec, M., Černecký, J., 2014: Metodika hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územie sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica, 36 pp.
- Natura 2000 Standard Data Form dostupný na https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site
- Diviaková, A., Stašiov, S., Novikmec M., Svitok M. 2022: Správa z botanického a zoologického prieskumu územia dotknutého činnosťou „Navýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaňa a jeho okolí“. Zvolen, nepubl.
- Čaňa – dobývací priestor štrkopieskov, hydrogeologický posudok, GEOTON s.r.o., Košice, marec 2020
- Navýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaňa a jeho okolí, zámer navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006, INECO s.r.o. Banská Bystrica, marec 2021
- informačný systém EIA/SEA, 2022 dostupný na http://www.enviroportal.sk/sk/eia;
- „Strategický park Valaliky“, zámer navrhovanej činnosti podľa zákona 24/2006, EKOCONSULT-enviro, a.s., Bratislava, júl 2022;

- „Ťažba štrkopieskov Milhosť 3“, zámer navrhovanej činnosti podľa zákona 24/2006, ESVE s.r.o. Košice, marec 2022;
- Rozhodnutie zo zisťovacieho konania č. OU-KS-OSZP-2022/007136-013 zo dňa 5.5.2022 k navrhovanej činnosti „Ťažba štrkopieskov Milhosť 3“, Okresný úrad Košice – okolie, máj 2022;
- „Zmena plochy ťažby štrkopiesku na ložisku nevyhradeného nerastu Kechnec“, správa o hodnotení navrhovanej činnosti podľa zákona 24/2006, Envigeo, a.s. Banská Bystrica, august 2019;
- „Zmena plochy ťažby štrkopiesku na ložisku nevyhradeného nerastu Kechnec“, záverečné stanovisko MŽP SR č. 1091/2020-1.7/mš zo dňa 23.4.2020.

PRÍLOHY

Správa z botanického a zoologického prieskumu územia dotknutého činnosťou „Navýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaňa a jeho okolí“ ako podklad pre spracovanie primeraného hodnotenia je prílohou správy o hodnotení navrhovanej činnosti „Navýšenie kapacity v dobývacom priestore Čaňa a jeho okolí“.